81.2(Абх)-2
Ч-75

А. М. Чочуа.

АҢСУА АНБАН.

Абхазская Азбука.

Второе дополненное изданіе

Управленія Кавказскаго Учебнаго Округа.

Ҟарҵ—Тифлисъ.
Типографія Канцеляріи Намѣстника Е. И. В. на Кавказѣ.
1914.

81.2(А5)
Ч-75

А. М. Чочуа.

АҨСУА АНБАН.

Абхазская Азбука

Второе дополненное изданіе

Управленія Кавказскаго Учебнаго Округа.

БИБЛИОТЕКА
АБХАЗСКОГО ИНСТИТУТА
ГУМАНИТАРНЫХ
ИССЛЕДОВАНИЙ

Ҩарҩ—Тифлисъ.
Типографія Канцеляріи Намѣстника Е. И. В. на Кавказѣ.
1914.

Печатано по распоряженію Попечителя Кавказскаго Учебнаго Округа Н. Ф. Рудольфа

81.2(АБ)
Ч-75

Первая попытка изобразить условными знаками звуки абхазскаго языка сдѣлана покойнымъ барономъ П. К. Усларомъ въ 1862 году.

Въ 1865 году изданъ былъ первый Абхазскій букварь.

Затѣмъ Управленіемъ Кавказскаго Учебнаго округа издается: въ 1892 году «Абхазская азбука и главнѣйшія молитвы и заповѣди на абхазскомъ и церковно-славянскомъ языкахъ»; въ 1906 году «Абхазская азбука и статьи для чтенія и письменныхъ работъ» и, наконецъ, въ 1909 году «Абхазская азбука», составленная А. М. Чочуа и разсмотрѣнная особой комиссіей.

Въ 1913 году эта послѣдняя азбука выпускается *вторымъ* изданіемъ въ дополненномъ видѣ.

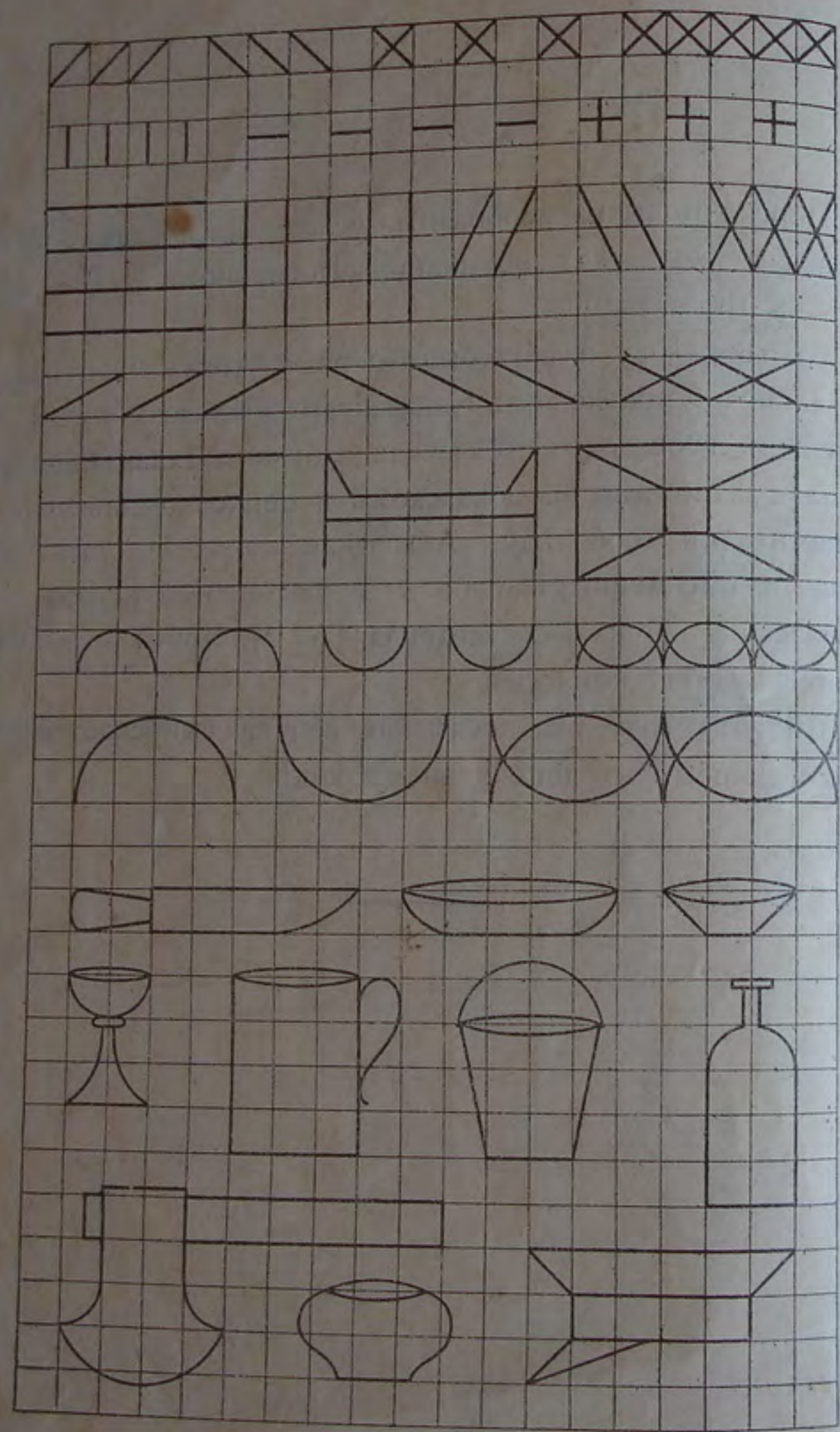

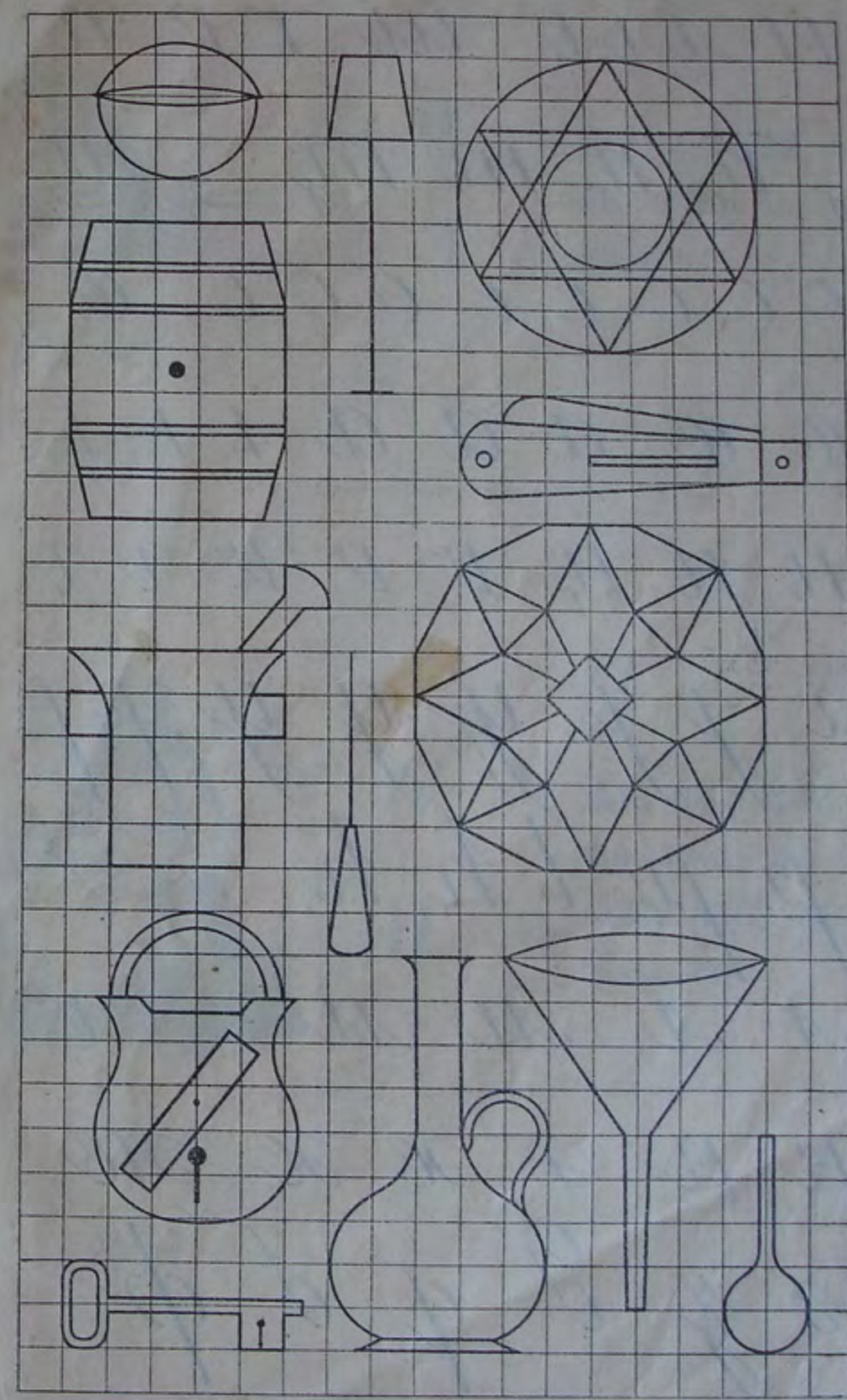

ш ш ш ш р р п

ц ц ц т т ц ц

с с с е е е о о о о

а а а а а і і і

н н н в в в г г

г ґ ґ у у у ї ї

р р і ь ь л л

л л м м м г г

к к ж ж ж ж ж

з з д д б ф

а а

л Л

алà

алà

Àл, ла, алà, àла, аа алà, аа àла, аа ал.

н

Н

àн

àн

Ан, на, Àна; нан; аа нàн, аа лàн, Àна лан, аа Àна лан.

м

М

àмаа

àмаа

Ам, ма, àм-ла, àма-ла, ама-анà;
àмаа àмам. Àна лма-анà.

р

р

арà

арà

Àр, ра, арà àр-ма, àрра, àм-ам-ра, аарà, рàн, àл-ра, алàр, аа нàн лрà.

Àрланаа рàн.

v

v

амаамѵ̀н

амаамѵ̀н

Ана - нѵ̀ - ра, àлѵм, ама - амѵ̀н;
нàн лѵ̀л, аа амаамѵ̀н, àрланаа ран лѵ̀лра, Àна маанà лѵ̀лам, ананѵ̀ра лѵ̀мам, аа алѵ̀ра.

х

х

аẋѵ̀

аẋѵ̀

Àх, àха, ахà, àх-ра, àхамѵ̀, àхаа, àха-ра, ахàн, àр-ха, ар - хрà, анѵ̀-ха, ама-ахѵ̀р, àх-ра.

Аа ахамѵ̀. Амаахѵ̀р хаàм. Àна ахà лѵ̀мам.

Ахѵ̀рма хаàм.

аіха

аіхà

і

і

Аі, ір, іхѵ̀, арì, іàн, аін, аірà, аі - маà, ан - хà - ра, àма - ха; àмаха àмх. Нìна аімаà лѵ̀мам. Аа Мàніа лàн. Арì Àна ама - ахѵ̀р лѵ̀ман. Арì амаахѵ̀р хаàм. Арì àлра маахѵ̀р àмам. Аа арì іàн. Àрха харàм. Мìха àрха мхѵ імам.

анапѵ̀

анапѵ̀

п

п

Анà, апàл, мàп, àмпѵл, апѵр - пѵл, апі - пì; нан лпѵр - пѵл; Ана напѵ лѵ̀мам; Мìха àмпѵл імам; аа àл пал.

аyàпа

аyàпа

y

y

Ày, yà, yì, àyра, yа - рà, ày - ріа, ау - àл, ày - ра, аyà - па, yааі, ày - ріа; yарà ỳла; ауал ілѵх; yааі yàпа ỳманѵ; аіхà ỳманѵ àлра ỳлал, унапàла аyàпа аàху. Мìха yааі yàпа ỳманѵ.

àлаx̆

àлаx̆

x̆

x̆

Àх̆а, ах̆ѵ̀, àлах̆, ах̆іна, ахѵх̆, ах̆а, àх̆ара, ах̆àра, Х̆іна, ах̆àрх̆, àх̆арх̆арра; yааі ах̆ѵ̀ ỳманѵ; анì ах̆ѵ̀ імам; ỳі ах̆ѵ̀ імоп; yааі арàх̆ yіхà ỳманѵ; амхах̆ѵ yаалà; Міха іyàпа ах̆х̆à х̆ѵ̀м; нан ах̆іна лѵ̀мам.

о аолѵ̀р

о аолѵ̀р

ц ахàрц

Ц ахàрц

е аперò

е аперò

Ацà, àцх̆а, ацàра, àцара, ацарà, àцхѵн, аàцѵн, ацхàра, àцх̆ара, ацàн, ахѵ̀лца, ацѵ̀лàра, арѵ̀цх̆, àцѵрра; аа

Х̀іна лӈà; іаàху аӈàра; Мàніа аӈàра лѵ̀моп; Àна лӈà аперò ìмоп; нан улӈѵ̀ла; уаàі аолѵ̀р уàха; арѵ̀ӈх̀ ỳманѵ уаàі.

т
Т

атѵ̀
атѵ̀

Атамà, атѵ̀ӈ, артрà, іартѵ̀, іӈѵртлà, атарà, Тіту.

Міха інаӈѵ̀ іх̀оіт; Х̀ѵна лхѵ̀ лѵх̀оіт; атѵ̀ ӈѵрòіт, атѵ̀ ӈѵрòн, атѵ̀ àлра ìлаӈріт; арі алѵ̀ра àх̀а іàлѵрхѵіт; нан атама лѵмам.

ш
Ш

ашàха
ашàха

Àш, ашѵ̀, àша, анàша, ашѵ̀ла, ашшà, атѵ̀ша, ашрà, àршра, àшшра, ашàра, ашарà, ашӈѵ̀, ашòура, àшара, àшлара, аӈш, аӈшà, àмш, àхаша, ахш, àраш, арашѵ̀, àлашара, амшѵ̀н, ала шѵоіт, анàша ашòп; іах̀à шоуроп, нàн ашѵ лшèіт; аӈшà ìлалт, àӈхѵн шòурахоіт.

Нàн лхахѵ̀ шлàма? Ааі нàн лхаху шлèіт. Уаалà ех̀à хумàрра. Ерѵ̀на лнапѵ̀ лѵх̀оіт.

ӡ
Ӡ

атӡѵ̀
атӡѵ̀

Àӡара, аӡѵ̀ӈ, àӈӡа, аӡаӡѵ̀н, аӡрà, аӡѵнхà, аӡоурѵ̀х, аӡàлара, аӡӈарà, аӡѵ̀ӈара, аӡуàн, аӡѵнхàра, àӡеіра; атамà арӡіт; уаàінѵ аӡаӡѵ̀н іӡ. Тархàна аӡѵ̀ӈах̀ уаалà. Міха інапѵ̀ ӡӈèіт; алà ӡѵ̀ӈ àмам. Тархàна ахàрӈ àахуара ìлшом. Х̀ѵна лпатрèӡ ӡѵ̀рхіт; ауаà ӡаàлѵм унѵ̀ інèіт.

с
С

асàл
асàл

Асѵ̀, аӈсѵ̀, àӈса, àсас, аӈсӡà, асапѵ̀н, асаàн, àслан, асаàӡ, àсра, сарà, асѵ̀с, астòл, астỳл, асахӡàн, асàра, схаӡà, асàх̀а, сàра сеӈш, Аӈснѵ̀.

Алà уàс, асѵ̀ аòіт, асаàӡ сѵмоп; сара Аӈснѵ сѵнхòіт, сѵӈсѵ̀ сѵманѵ саàіт, аіхà аàхуанѵ асàл уàс, уаалà шѵ̀ла ӈсàхра, ех̀а аӈсӡà сӡàн, сарà сèӈш усàх̀а ӡѵ̀х, аімаà асахӡàн іàлѵрхоіт. Асà-

ара ашѵ̀ла анѵ̀рѵцсалоіт. Сіма лхѵ̀ лѵх̀оіт. Àцсуаа Ацснѵ інхòіт. Àсасѵі асѵ̀сѵі.

ӥ

Ӥ

аӥàпѵ

аӥàпѵ

Аӥà, аӥха, аӥрà, аӥіӥ, àӥхуа, аӥауà àӥха, аӥапѵ̀, àӥаҕа, àӥҕах̀, аӥàҕа.

Аӥà ілам. Àӥҕа іхѵ̀лт. Àӥа лѵ̀ӥхуа лѵх̀оіт. Àцсуаа рӥà рѵòіт. Саӥà àмпѵл імоп. Тархàна аіхàла ах̀ӥ іӥіт.

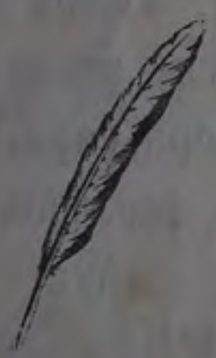

к

К

акалàм

акалàм

Акѵ̀, акакàн, аклàс, акалòш, акàкала, акѵ̀лсра, акàн, акуàр, акуку, акасѵ̀, акалèі, àкуа, акàма. Акутѵ̀ каркàріт. Аа сан лкасѵ̀. Сакут акàн імоп. Ані акалòш іӥіоп Акутѵ̀ акакàн іàлалт. Кан ауàтка іхѵ̀ іҕалт. Уарà акàкала уаàма? аàі сарà акàкала саàіт.

г

Г

агàра

агàра

Àга, агàн, агага, агѵ̀р, агѵ̀, агрà, агуàра, агѵ̀ла, агогѵ̀м, агуàхуара, агуацхарà, агурагарà. Сгѵ̀ сѵ̀х̀оіт. Уаàла àга. Сàцх̀а амшѵ̀н уҕàмлан. Іӥіҕеісҕѵ̀к агѵ̀р сзàаху. Арі агуàра сгу іàхуам.

Ҕамӥѵ̀гуі Тархàнеі агуàра àшшра іалагеіт.

ҕ

Ҕ

аҕѵ̀ҕа

аҕѵ̀ҕа

Аҕѵ̀ҕа, аҕàӥ, аҕламѵ̀ӥ, аҕѵ̀ҕа, аӥаҕàр, аҕуà, àҕура, аҕѵ̀лара, аҕунѵ̀, аҕунагà, àҕуіҕра, àҕургѵлара. Сҕѵ̀ҕан сѵнхоіт, Ех̀à-àуріа хѵ̀лцаҕ імѵсхуааіт. Аҕуà аурà іàлагеіт. Аҕѵ̀ҕа акакàн анѵ̀рцсалт. Ех̀а аӥаҕàр аасхоіт. Іахà сгула іҕулеіт. Сѵҕунагà аҕунѵ̀ сѵҕ. Асаàра ашѵ̀ла анѵцсàланѵ ухѵ̀ іҕургѵл. Ауаà рѵурацуà ҕàргалт.

Анапѵ̀—анапҕѵ̀а. Аӥапѵ̀—аӥапҕуà. Асал—?

Асаа̀ҵ-? Асàан-? Àкуа-? Акакàн-? Агӯр-? Аҕ̆ѵл-? Аӡпаԥар-? Аԥѵ̀ҵа-? Амàрка-?

àбга

àбга

б

б

Àб, абà, абèа, àбла, абіа, абаà, абрà, àбраа, àбѵ̀лрà, абеара, абарà, àбрѵу, аàба, абааԥсѵ̀, абамбà, абер.

Àуріа абà ìмоп. Анi іàбраа бèіоп. Àбгаԥуа àбна ìлоп. Ех̆а Хабӯг аԥàбѵсԥа іԥìт. Коблӯх ікамбàԥ àбна ìлах̆еіт.

àмза

àмза

з

з

Аз, àзага, àзна, азарзà, àзазара, азѵ̀разра, азԥуа, азхарà, знѵ̀зѵнла, амза. Сѵ̀зԥуа сѵ̀х̆оіт. Нàн бзіа сѵлбòіт.

Àмра àмза іàԥуԥхоіт. Знѵ̀зѵнла саԥà сѵіԥлòіт. Акалаҵ àзна какàн згèіт.

àзаз

àзаз

з

з

Аз, азѵ̀, àзѵ̀н, àзахра, азѵ̀х̆, азарà, азѵршѵ̀, азлагàра, азàза, зѵ̀злан, àзѵ̀с, азѵ̀ԥԥра, азԥàс, азѵ̀ша, àзсара, сзѵсòіт, сзѵ̀шоіоп.

Àзѵнра аàіт. Атеірзѵ̀ акаба ізахòіт. Уаàі азѵ̀х̆ ӯсԥап. Азлагàра ашѵ̀рз алагеіт. Азàза ӯлалар ашѵ̀з ӯх̆оіт. Азԥàс азѵ̀ іԥàсоіт азѵ̀, азԥàс àх̆зуп. Сзѵсуà азѵ̀ схѵ̀лт.

ацгӯ

ацгӯ

ц

ц

Àца, àцха, àцар, ацѵ̀ца, ацàра, ацарà, àцагура, ацаԥхà, àцѵрцѵрра, ахаԥѵ̀ц, ацà, àцѵуԥа, ацхѵ̀раара, ацгуàԥс, ацгӯԥѵшԥа, амàца, àццакра.

Схаԥѵ̀ц сѵ̀х̆оіт. Ацаԥха цѵрцѵ̀роіт. Àхш àцар àрԥеіт. Ацѵ̀ца уԥрà ԥѵ̀хѵуп. Àнԥ амàца ірццакнѵ іàсоіт. Ацгуàԥс ацгӯԥѵшԥа ацà іԥанагàлт.

Зхаԥѵцԥуа каԥсàз араса ізаàргеіт.

БИБЛИОТЕКА АБХАЗСКОГО ИНСТИТУТА ГУМАНИТАРНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ

Ц ц

àмц

àМЦ

Àцла, ацѵ̀с, амàца, аԥàцà, ацаà, àцх, аԥѵ̀нца, ацàрà, ацѵ̀хуа, ацларкук, ацѵ̀сԥшԥа, ацàбѵрг, àцар, àцàцара, ацларԥрà, àіцàцара.

Амца еіԥусцеіт. Аԥх̆арца сѵцлеіт. Ацѵ̀с ԥѵрòіт. Àбӣа ацѵ̀хуа бàбоп. Акутѵ̀ аԥутѵ̀цара іхцàлт. Аіхà àцарра àірхеіт. Ацàрԥуа азѵ̀ рѵ̀цалт.

Ацàбѵрг ԥу амам. Ацàбѵрг àмра аԥѵ̀нс-іламòп.

Ацѵ̀с ԥѵрòіт. Ацѵ̀с ԥѵруàн (он).
Ацѵ̀с ԥрѵ̀шт. Ацѵ̀с ԥрѵ̀іт.

τ

àрѵ̀та

àрѵ̀та

Атà, àмата, акàтарà, атарԥà атрà, атàтара атархрà, àтаӣара.

Аԥш тàтанѵ азлагàрах̆ іргеіт. Àмпѵл хумàргоп.

Хумàргас іўмоузі?

Ԥа зліàм аолір̀ зуга іўзѵрԥуàм

h

h

Аh, аhà, àhра, hарà, аhàсса, аhаԥѵ̀, аhàбла, àhалалра, àhасаб, аhàмԥа, аhàмам, àцhа, àhаԥа, абѵзкаԥàhара. Аhàсса àцhа іахагѵ̀лоп. Аhаԥа àзна азѵ̀ ԥòп. Hара аhамàм hԥалт.

алѵ̀мhа

алѵ̀мhа

Аурà хаhарòп.

д

д

адà

адà

Àдѵд, адаўл, адамрà, адін, адінда, адѵргà, адаў, адѵргàн, аԥлаԥàд, аԥардà, ада.

Адінда адӣѵл ірԥеіт. Адѵргàн àхуша анѵ̀ўп. Адаў àцла, дàдгѵлт. Іԥсѵ̀з адамрà дԥàрцеіт.

Сарà с-а-ԥх̆-оіт.
Уара у-а-ԥх̆-оіт.
Ані д-а-ԥх̆-оіт.

Ѳ

Ѳ

Аѳѵ̀ аѳа, азѳа, аѳра, ашаѳѵ̀, аѳаша àбаѳ, аоѳ, аѳѵсђаа, аѳàйшара. Àшаѳѵ ѳ-хук ігèіт. Аѣàца аѳѵндѵ̀у днàргеіт. Аѳаша ҥсѵзкра ҺҹоІт. Аѳарйшѣра агуам ѣàҺаіт. Аҥàѳ дѵ̀ѣугѵланѵ дѵҥеіт. Астòл ѳнѵ матоп. УàҺа ѳнѵ̀матас іѵ̀удѵрозі?

Ала ціҺа ахшѵ̀ѳ харà іадòіт

Һара Һà-ҥх̀-оіт
Щара щà-ҥх̀-оіт
Анѣ à-ҥх̀-оіт.

Щ

Щ

Àщ, ащѵ̀р, àщпа, ащàх, ащѵ̀мата, щарà, ащйѵ̀ра, àйщѣ, àйщаза, йщаращѵ̀ла, àмщ. Àщ артѵ̀. Арì аоѳѵ̀ дѵщпоп. Щара ащѵ̀мата зѵщщѵ̀щцазі? Àщаза ахуарѣà

іѣàрщ. Щарà щѵ̀ла Һаҥсѵ̀ ѣòп. Àмщ щарàхѵуп. УàҺа щарàхс іѵ̀удѵрозі?

Амщ ахѵщ, аҥѵ̀щ аѣрàщ, агуàщ àҥлй-йàпѵк.

Q

Q

Аqѵ̀з, амаqà, аqармà, аqѵ̀рqѵ̀, аqàма, àрѣмаq. Адѵ̀з qааіт. Àрѣмаq аqѵ̀д ѣàрѵҥсоіт. Алà àбаѳ àqаqоіт. Сqàма сѵqунѵ̀уп. Сарà Аqуа сѵ̀qоп. Ащqѵ̀ рцàгоп. УàҺа рцàгас іѵ̀удѵрозі?

№ 1. Напѵ̀да, еіхàда аѳнѵ̀ йqаҥоу удѵ̀руазàр?

аqàма

аqàма

Ť

Ť

Аťарà, аťàн, аťѵ̀ла, аťѵ̀, аťàрѣа, аťѵм. Аťѵ̀м оѳѵ̀ даàіт. Акамбàш ѳ-ťѵ̀ѳак ахагѵ̀лоп. Алà аťàрѣа àҥшааіт. Аťàн кàртеіт. Арà азѵ̀ каťòп. Ауàпа щцаťѵ̀п. УàҺа щцаťѵ̀с іѵ̀удѵрозі?

аťѵ̀ѳа

аťѵ̀ѳа

Аҿламічӣ анӣба дадҭалт, ачàц анӣба дàдіалт

ац

ацà, àца, анѵ̀ц, ацѵ̀мза, ацарҧà, ацматà, Анцà, ацѵрԥшзà, ац.

Àц ацà ахѵ̀рхѵіт. Сѵнҭа àцѵ̀мц рацòп. Ацѵӣхуà ацеіха ахартцеіт. Аԥуà ауà àмра анѵԥхуà, ацаԥуа оф ібòіт. Арì іцѵнхà оф іуумҧан. Ацматèі ацеіхàі ібèам, аха адѵунеі іԥу зеӣѵ раазòіт.

Амц мӣі̀ԥуа ацà рҧчòп Пӣ-ѳешцак ҳѵлԥàк рҳалѵлоп лубіруазар.

аӣіл

аӣіл

Алаӣàн, амӣал, аӣàма, адѵрӣлà.

Амӣал аӣàма бзіоп. Адѵрӣла алаӣàн іанѵргѵ̀л Аӣіл ԥѵшзоп.

Амагу ӣатцаҭуп. Уàha ӣатцаҭѵ̀с іуդѵрозі?

ҳ

ҳ

Аҳѵ̀с, аҳѵ̀ҳ, àԥҳ, àлаҳа, аҳѵ̀наԥ, àҳара, аԥҳѵ̀с, аҳѵ̀зба, àҳҳàра Аҳѵнҧԥар.

áҳа

аҳа

Àмаҳ уаàҳ іўіт. Аҳàраԥоі аҳаԥоі еіцўп. Аҳѵ̀ҳ àмаху-ѳа іԥуҭеіт.

Ҧархàна іԥҳѵ̀сѵі саҳӣèі еіцааіт. Аҳàраԥуа рàнца ірѵ̀тцалт, ахшӣѵ рцèіт.

Аԥарматцѵ̀с бна-ԥсаàҭуп (цсаàуп), аԥсаàҭԥуа (аԥсаàԥуа) реіha àща хаà аҳòіт. Убрì азѵ̀ зеӣѵ̀ бзіа ірбòіт.

Уаha бна-ԥсааҭѵс (цсаàс) іуդѵрозі?

Уàha àща зҳуà ԥсаàҭѵс (ԥсаас) іўդѵрозі?

Аҳà астӧл ҳàдурҭалар ааԥапԥуаӣѵ астол іԥунаԥоіт.

Ху-ҳѵҳк ҳу-маҳуàк ԥрѵ̀ԥуҭоп ҳуба-ҳуба ԥаԥà рѵ̀ԥоп, рѵ̀мак àмаҳу àза іԥуҭоп (ірԥцакнѵ ҳеӣнҭ іҳà)

àҕура

àҕура

Ҕ

аҥарҥалҵҟ

аҥарҥалҵҟ

Àҕба, àҕра, аҕà, àҕà.

àкараху, аҕàҥа, аҕàҥаҕрà, аҕҵр.

Аѳнҵ хҵброп. Уàһа хҵбрас іўдҵрозі?

ачуàн

ачуàн

Ч

Àчà, ачгàра, àчаҥайа, ачàлт, аччара, ачанàх, àчаҥара, ачаш.

Ачҵмазаѳ ачèі ірҕеіт. Ічһанҵ ачàра уахаҭà.

Акутҵ ѳн-ҥсааҭуп (ҥсаауп). Уàһа ѳнҥсааҭҵс (ҥсаас) іўдҵрозі?—бна-ҥсанҭҵс (ҥсаас)?

Ачанàх чіс-маҭоп. Уàһа чіс-маҭас іўдҵрозі?

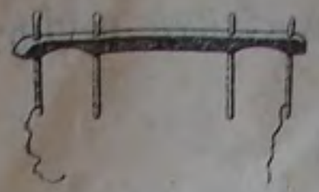

аҕàтàма

аҕàтàма

Ҕ

Азҕҵ, аҕàтàма.

Азҕҵ даàнахоіт, àҕара àраху іхҵлеіт.

Аўҕу ҥйп-ҕàтàмак àмоп. Ѳ-ҕàтàмак ашащакуà рҵцраһоп. Ашащакуà рҵла акамбàйкуа тцарһòіт.

ажегга

ажҵга

Ж

зйеà

зйà

Зҟ

Ажҵгала àжра іжіт. Ажì джіоіт. Сҵнҭа àж qалèіт. Àжра àжа ахагҵлоп.

Азйеа бзйарà àҕум.

Àмата аҕҵҥаqнҵ іqазароп.

Антòн есҵ йжҵмҕан іматаqуа рҵҥшаара далагоіт: ізqлаҥадк асqàм ікуп, аҕҵ аҥардаҕу ітцарщуп, іземаак акҵҕура атцаqа ітцоп, аҕҵ аѳнҕҵ

іфнàм. Убàс есѵ̆ҿжѵмҭан Антòн іматаԛуа шѵ̀іҿшаауа аклàс даҳзом.

Мѵзкѵ̀ ҿ̆ш-мчібж àмоп.

Зѵ̀ іазмѵ̀рҭсаауа ҿ̆ѵ̆і ізеі̆ҭчѵцуа-удѵ̀розар?

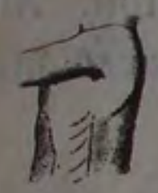

В

Àвба, ауàз, аванѵ̆за, авѐдрà, àвара.

Авѐдра àзна азѵ̆ іàігеіт.

Еҳа аԛ̆шаф ауàз бзіанѵ іҩèіт. Àзҧаб лванѵ̆за дѵ̆ухаіт.

Азахуа ҽ̆ѵр-тлоп. Азахуà оф àж інаҧоіт; аж аф àлѵрхоіт.

Уàһа ҽ̆ѵр-тлас іудѵрозі?

Асѵ̆ ицуапоп, лԛ̆ѵцзоп, аҳа ѳ̀ф дабѵлоіт.

áвара

àвара

Аҧàла, аҧар, àҧалаҧ, аҧрѵсҧà, аҧіҽ̆, аҧàԛуа.

аҧалаҧ̆

аҧалаҧ̆

Мԛада іԛ̆ѵуа-удѵ̀розар?
Баскàда баф злазàм-удѵ̀розар?
Цѵ̆зда іҩ̆ѵуа, ҿ̆àада іҩ̆уà-удѵ̀розар?

Ц

Ц

Аԛѵ̀р аіхà-за іàлѵрхоіт.

Аԛѵ̀ш ўҧрà ҧѵ̀хуп.

Уàһа уҧраҧѵ̀хѵс іўдѵрозі? Ззѵмкѵуà àԛ іԛулоіт.

аԛѵ̀ш

аԛѵ̀ш

№ 5. *Акѵ уаала-уаала аҳèіт, акѵ ман-ман аҳèіт удѵрозар?*
Зѵ̀ іазмѵ̀рҭсаауа ҿ̆ѵ̆і ізеҭчѵцуа удѵрозар?

Арà іанҟòузі?

Арà іанҟòузі?

àцҳма

àцҳма

Аҳàр, аҳѵ̀ка, ац, аҳѵмҳѵ̀, аҳаàма, аҳанаҕ, ҳаhанѵ̀м, аҳабаà.

Аҳѵмҳі ацѵ̀ші уҕраҕѵ̀хуп.

Іҳѵ̀ба àзна ашаҕ іqушèіт. Аҳаамà аш адѵртіт. Ерѵ̀на апѵрпѵ̀л ҳѵ̀ка аҳà адбаланѵ ілхѵіт.

сара	са-ҕх̀-уан (он)
уара	уа-ҕх̀-уан (он)
ані	да-ҕх̀-уан (он)
hарà	hа-ҕх̀-уан (он)
шара	ша-ҕх̀-уан (он)
анҕ	а-ҕх̀-уан (он)

Ҳҳй-сеіҳцàн ҳàрàн еіцҳа-зеѵсоіт-удѵрозар?

зк

зк

Àжа, àжла, àзклар, акѵрпѵ̀зк, зкабà, зкèіза, àзкфан, àзк.

Акѵрпѵ̀зк àзкла àіхоіт. Азка бзіа àзклар іраhàіт. Зҳбà ідѵркнѵ̀ уҕх̀аҕà. Аф рѵ̀зккҭуп Уàhа рѵ̀зкҭѵс іздѵрозі?

азк

азк

с

ф

Асадà, асàга, асбѵ̀га, аеҕрà, асàн, аеѵ̀ордѵн, асà, аеѵ̀маҭа, аеѵ̀ф, аеèімаа, аеуапцàрщ. Асадà qаàіт. Сѵпҭà аеѵ̀фра qалòіт. Ҳҳй-сааҕк рзѵ аеѵ̀фҕуа дѵрфт. Асеіҕуà àҕх̀а аеѵ̀з аàіт. Аҕх̀а іàіз аеѵ̀з, аеѵ̀маҭа àрҕеіт. Гàрҕ Заадàн асà іҳіт. Асà іҳіѵз аҗѵ̀і аҳèі нѵ̀жнѵ аҭѵ̀фаҕуа афнѵ̀qа іаігèіт.

аеѵ̀

аеѵ̀

Ас-màрҕа рhаохòіт.

Алѵ̀ҕазкѵі аҳèіхаhаі.

Лѵгазкѵ̀к аҳà шèіхаіhаоз ѵ̀с іàрhеіт: „дад,

аԥа зеіхауҳаоізі, ушахаанҵмхуа узҵмдҵроі“. Алҵгазж ӯс іҩеіт: „Сара̀ сахàанхом, ахà іахàнхаша дԛалàн, арі еіхàзҳаз уԥсаԧà бзіахаітҩа аԥà ҿҵзхшаґҵ дԛалап.

Ітҩо ієҵмԥуа ієадàмԥуа аҟаҿ зԥу, ԥцҵмԥуа ізԥеҵмԥуа аҟҵоа змоу-удіҵрозарц?

Аԥаqаоѳі ˌаеҵоѳҵ еіѳцам. Аеҵщара оѳ даàзоіт, аàԥара оѳ дҵбжҿàхоіт. Аеҵ ԥԥ-ԥапҵк атцоп ахà іԥацхԥҵслоіт.

Д

Д

аԥҵбга

аДҵбга

Адҵ ˈадҵлгара, адҵлтцра.

Шҵкусҵк ԥԥаамԧак àмоп: аàԥҵн àԥхҵн, аеҵѳраԧагалара азҵн. Àԧура еҵматоп. Уàҩа еҵматас іздҵрозі?

Сҟнла ієіо охҟла ԥдуàудҵроз зорц

Ч Ч

Ачҵн, àчкун, ахучҵ, ачапàн, аччарà, ачархал.

Аѳнҵ ачàрра іàлагеіт. Атцҵс чҵрчҵроіт. Àчкун ічапàн кащèіт. Адаqнҵ àкакачԥуа щԥҵіт.

аԥеіз

атцеіз

Àчкунца рҵла-хтҵга.

Чкӯнак іàб ӯс еіҩеіт: „дад, ісзàаху абла сарҟа, уарà òіԥш сарҟҵ ащqҵ сàԥхàларц сԧахҵуп“. Ібзіоп, іҩèіт аб. Дҵук мҵртцҵкуа ічкун ізааіхоіт ачкунца рҵла-хтҵга àн-бан щqҵ.

Абҭахуҵҵ ԥҿҟҭла аԥутԥуа аԥҿаҳон.
Аз ҿуҵҵуп, аҿа ѳ дàрцом.

Арà іанҿòузі?

Арà іанҿòу іабаqалоі ,іqазтҽòда?

Ҽ
Ҽ̈

Аҽà, амҽѵ, аҽàѡа, аҽѵц, аҽхӣѵ, аҽарà, аҽѵхара, аҽаhà, аҽѵхра, аҽѵха, аҽѵхѡ, àҽарhасра.

Àӣжѵмҧан іҽѵхаз дҽарhàсіт. Аҽàѡаа амҽѵ еідàрала іааргòіт. Амhара-ҽѵц аодà аҽàркѵіт.

аҽѵ̀
аҽѵ̀

Угу мҽѵҳ̆рацѵ ԥҧахѵзар,
ԥнапҧуа еҧуԥсанѵ ԥмҭан.
Абга еҭа ҽауҧарҭѵ аԥсѵ ҭуàм.

Ахчѵ̀ кҽ̆ѵѡра-матоп. Уаhа кҽ̆ѵѡра матас іудѵрозі? Àл щѵ̀р ҽалом. Убрì азѵ̀ абàша цла-hа іàӣҧоп. Уàhа баша цлас іждѵрозі?

Àмцhаѡ.

Чкѵ̀нак àбна аàігуара àӣмаԥуа іхчон; іааігуасìгуа анхацà амхѵ рѵон. Àчкун анхацà іжàрцѵ іàԥуікѵт. Хцѵцк днѵ̀ԥугѵлан „àбга сѵ̀ӣмаԥуа ірѵлалт-hа“ аhhара далагеіт. Ачкун іhhабӂ анрahà, анхаца ìѡнѵ іааіт, іахаàіз бгаҭѵ̀ рѵмбèіт, àчкун ахцѵ̀ц дѵ̀кугѵланѵ àччара дшаҽ̆ѵз рбèіт. Даҽà зѵнҭ̆ѵубàс іжеіт. Дѵ̀ук мѵртцѵ̀куа ачкун

іӣмаԥуа шѵ̀іхчоз àбга рѵ̀лалт Àчкун àhhара дàлагеіт, ахà оѡ дмаàіт. Абгà àӣмаԥуа рѵ̀бжак хуарнѵ̀ іàӣіт, іаàнхазҭ̆ѵ іàхуіт.

Ц̆
Ц̈

Аӣѵца, аӣѵмqа, аhѵнӣà, аӣà, аӣàсса, аӣѵ̀, аhѵнӣрà, аӣѵ̀ара, àӣахра, аӣàh, аӣӣѵ̀ра.

Àхѵрӣѵ ӣӣѵ̀іт.

Àрдѵна цѵрhнѵ̀ аӣѵ̀ іàхацанѵ̀ ісӣахѵіт. Аӣѵмqала аӣѵмѵҧ аҧзѵ̀ іàлаіцеіт.

аӣгѵ̀р
аӣгѵ̀р

Кадѵр аӣà дѵ̀кун. Аӣаhала аӣамохԥуа ірхуа, аӣà ҽѵ̀хра дàлагеіт. Іӣѵ̀ба азна ӣа анҽ̆іх, аӣа дѵлбаанѵ̀ аѡнѵ̀qа дцèіт. Аѡнѵ̀ іӣаԥуà ус ішèіт: іàнѵі іабѵі ѡба-ѡба ӣа рѵ̀іҧеіт, іаӣèі іаhӣèі хҧа-хҧа ӣа, іарà ѡ-ӣак рѵ̀ла іаӣà ітԥкѵ̀с деіhанѵ̀ ігèіт. Заqà ӣа ҽ̆іхзі Кадѵ̀р аӣà? Іарҭ̆ѵ заqа ігазі? Аԥснѵ аӣа ачѵ̀мазарà àмоп.

Ца-баан ҵ-ҵаан арбааоит.

Аԩн-ҩсааҭҟуа (ҩсааԥуа).

Іаарбан амҵвжԩаԥуа змоу? Аҩсааҭҟуа (аҩсааԥуа). Іаарбан ҩсааҭvу (ҩсаау) ікаркаруа? Акутv Іаарбан ҩсааҭvу (ҩсаау) аашарҩазv аԩа зҳуа? Арбаҵ. Уаҳа іздvрозі ԩн-ҩсааҭvс (ҩсаас)? Акутv іԥанатԥозі аҵапԥуарvла? Анvҵ аабҵаҵоіт Аԩн-ҩсааҭҟуа оԩ ізлаіхуарҵоузі? Іаарбану ԩнҩсааҭvс ібзіанv ізvсуа? Аԥvзvі акуатеі ібзіанv ізvзсозі? Іаарбан ԩн-ҩсааҭvу ібзіанv іҩvруа?

#13 „Амҳеv ԥҵуаԥуа, аанела еіԥуаԥа - удvрозар?

ҽ ҽ

аҽҽара

аҽҽара

Аҽv, аҽҟv, аҽара, аҽаҽа, аҽаҽала. Саан ауапа лҽҽоіт. Аҽv даа-ін аԩнv аҽҟv імбеіт Уаҩҵvна цvҩхаза аҽаҽа солдаҭра іргеіт. Ачкунԥа аҽаҽала ізvсуа азv іхvлт.

Абvі аҩаԥеі.

Нхаԩvк бж-ҩаԥа іман; іҩаԥа бзіа еібабомvзт, аҽ іҳуа аҽ іхаітԥомvзт. Знv раб бж-чvнк іаідеіҳалан іҩvшҵаҳа раҩха іԥуітԥеіт. Аеԥа аҽаҽала іҩаҳҵоіт-ҳа іалагеіт, аха ірvзҩvмҵеіт. Нас аеаҳара ааҩvртлан акакала іҩvшҵа-ҳа реіҳеіт. Аеԥа ҵабаа рvдvмбалакуа ачvнԥуа зеҵv ҩvрҵҵеіт. Раб ус реіҳеіт: Дадраа, сvчкунԥа, абасоп шԥvqалаша шарҵv; шԥуԥуа-евтԥатԥанv бзіа шеібабуа-натԥv аҽ дvшіаішам.

Бзе-ԩ аҽv ізvҩшоіт.

#14 Сvмпахеіҵ ҳеучv лмбазуа-удvрозар?

ф ф

афрvна

афрvна

Афv, афԩ, фба, афара, фvш афаҭ, афаҵ.

Афрvнаеv ф-чарҳvк аасхоіт ахучv іфарацv.

Аҩсvз уфарцv уҩахvзар азv уҩал.

Абvсҩа фаҭуп. Уаҳа фаҭvс іудvрозі?

Фvза ірvҩсаз аеv аасхоіт.

Зvзхарà фанv̀ ìqоу, ìмлаӣуа дvізгуàҕом.

Мчvбӝv̀к бӝ-мш àмоп: ащах̀à, аѳàша, àхаша, аҕӣàша, ахуàша, асàбша, амеv̀ша.

Амӣàл ехуà.

Амӣàл àехуара іàлагеіт: азv̀і àцхеі саàігуара іанv̀qала, зеӣv сèілаhуа сvрфòіт-hа.

Амӣàл шv̀ехуаз, азv̀і àцхеі іанраhà ỳс рhèіт: іỳдvруаhа, амӣàлvзк, hарà hàлоп уҕсv̀ злаҕòу,— уаàігуара hанvqамла, ỳмҕах̀ оѳ днèіом.

15 Зӣеv̀ умфуà зӣàн узнеуà-удvгрозар?

Q Аhàqа, азкvѳщàqа, аqàqара. Àтла àдӣvл аqàqара іҕуhаіт. Ажv̀га—qàqала анv̀щ ажра цӣòп Аӣv̀ка аhàqа іҕурхvіт.

Алà.

Нхаѳк іаàтраӣv та ҕv̀ҕк каҕсàн. Алà нèін аеv̀рҕаҕанv іàлаҭеіт; алà шv̀лаҭаз àзк нèін атà сфòіт—hа іалагеіт. Алà ѳàтqàн, àзк ҕханатèіт. Àзк аангv̀лан ус аhèіт: уарà, àhаіуан, арì атà сеòутом, ахà уарà іàлvухоі?

Алà-ҕӣа лаӣафом іаӣазнеом.

Гvдv-гvдv ӣапаqà-удvгрозар?
Нvрц дvгу-дvгу, аàрц дvгу-дvгу-удvгрозар?

Ѳҕа àчкунца.

Ѳҕà àчкунца àмѳа іанv̀ланv ішнèіуаз, чапрvхỳак кàрщнv ірбèіт. Аѳҕаӣv ачапрv̀хуа іаàӣҕvрҕаан, еімдvрххèіт. Ішèмдvрххòз ачапрv̀хуа ааҕҕàн аѳҕаӣv аhvнҕà ілаhаіт.

Àісреі àімакреі бзіара рv̀лтом.

1. Атv̀с-ҕра
2. Астòл
3. Ахàh
4. Аѳ
5. Аqаб (qабàҕ)
6. Аhà
7. Азv̀мѳасvі ахàhvі
8. Ахàh
9. Àзк акv̀каҕуа àхш анv̀рх̀уа
10. Акамvрштà
11. Àрбаҕ аіка
12. Àбла
13. Ащqv̀
14. Àбз
15. Адаҕvі азv̀і
16. } Агàра
17. }
18. Ацарҕà

Арі асàха іанѵ̀да? Àчкунца іqартцозі? Àчкунца ібàхумарѵоі? Àрӈарах̀ заqа чкунца гѵлада? Іркѵузі ачкунца? Àрмарах̀ ігѵ̀лоу àчкун іqаітцозі? Агуӈа ігѵлоу ачкун іqаітцозі?

Аӈhѵ̀сѵі азӈабѵі іабаѓоу? Іqарцозі?

Арі асàха іанѵ̀узі? Àчкунца іqартцозі? Àчкунца іабаӈуцоі?

Арі асаха іанѵ̀да? Іqартцозі? Аӈӈуреі абартатоі? Ізлартатозі?

Атԥла іԥуда? Іԥаіҵозі? Атԥла іатԥагѵлада? Ачкун іікѵузі? Амӣѵшҵ іԥоузі? Аӣ зԥеіԥсозі? Атԥла іадгѵлоузі?

Аҩсаԥуа іԥартԥозі? Абѵмба злагулѵр хѵозі?

Арі асаҳа іанѵ̆да? Іԥартԥозі? Амӗѵ ізлàрхѵозі?

Арі асаҳа заԥаѳѵ анѵда? Іԥартԥозі?

Азҩаб іқалтцозі? Ахумҿар іабалсѵоі? Ізлалсѵозі? Аҟада іаҽоузі? Заҟа іҟоузі аҿаҟаҟуа?

Арі асаха іанѵуузі? Асаара іанѵуузі? Алуҳуҩа іанѵуузі? Асаара анаҭс ігѵлоузі? Аҿлаҟ ізхуарҩоузі?